

מגילת העצמאות

2

אזרחות · כיתה ט'

דף עבודה · המסמך המכונן של מדינת ישראל: רקע, הצדקות, עקרונות ופניות

1 מי הכריז על הקמת מדינת ישראל?

- א. הכנסת הראשונה ☐ ג. מועצת העם ☐
ב. עצרת האו"ם ☐ ד. הממשלה הבריטית ☐

2 «זכות זו הוכרה בהצהרת בלפור ואושרה במנדט מטעם חבר הלאומים». איזו הצדקה מופיעה במשפט?

- א. הצדקה היסטורית ☐ ג. הצדקה מוסרית בעקבות השואה ☐
ב. הצדקה מדינית-בין-לאומית ☐ ד. הצדקה טבעית ☐

3 סדרו את האירועים לפי סדר התרחשותם (1-5):

- ☐ הצהרת בלפור
☐ הקונגרס הציוני הראשון
☐ החלטת עצרת האו"ם על הקמת מדינה יהודית
☐ ההכרזה על הקמת המדינה
☐ כתב המנדט של חבר הלאומים

4 התאימו כל פנייה במגילה לגורם שאליו היא מופנית:

א	ב
1. «לתת יד לעם היהודי בבנין מדינתו ולקבל את מדינת ישראל לתוך משפחת העמים»	א. המדינות השכנות ועמיהן
2. «לשמור על השלום וליטול חלקם בבנין המדינה על יסוד אזרחות מלאה ושווה»	ב. בני העם הערבי תושבי מדינת ישראל
3. «יד שלום ושכנות טובה»	ג. העם היהודי בתפוצות
4. «להתלכד סביב הישוב בעליה ובבנין»	ד. האומות המאוחדות

5 מיינו את הביטויים מתוך פסקת עקרונות היסוד לטבלה:

- פתוחה לעליה יהודית ולקיבוץ גלויות שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה
חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות לאור חזונו של נביאי ישראל

מאפיין יהודי	מאפיין דמוקרטי

6 סמנו נכון או לא נכון, ותקנו את המשפטים השגויים:

משפט	נכון	לא נכון
א. מגילת העצמאות היא חוק, ובית המשפט יכול לפסול חוק הסותר אותה.		
ב. המגילה הוכרזה בתל אביב ביום שישי, ה' באייר תש"ח.		
ג. המגילה מבטיחה שוויון זכויות רק לאזרחים היהודים.		
ד. חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו מפנה לעקרונות שבהכרזה.		

7 הסבירו מדוע מגילת העצמאות נחשבת «מסמך מכונן», אף שאיננה חוק.

8 «חזון מול מציאות» – קראו וענו:

בעיר מסוימת נקבע שאוטובוסים ציבוריים לא ייכנסו לשכונה שגרים בה בעיקר אזרחים בני מיעוט, בטענה שהקו «אינו כדאי כלכלית». תושבי השכונה טוענים שההחלטה פוגעת בהם.

א. איזה עיקרון במגילת העצמאות קשור למקרה? צטטו.

ב. הסבירו את הפער בין החזון במגילה לבין המציאות המתוארת.
